

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

December 2018
En sekretessversion av denna
bevarandeplan finns hos
Länsstyrelsen

Bevarandeplan för Natura 2000-området *SE0540200 Loringaskogen*

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 - områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skydds- beslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”*kartverktyget skyddad natur*”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Lena Smith

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0540200 Loringaskogen

Kommun: Skövde

Områdets totala areal: 4,5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2018-04-23

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2018-12-20

Markägarförhållanden:

Loringaskogen är privatägt.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-12-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

7220 - Kalktuffkällor

9050 - Näringsrik granskog

9080 - Lövsumpskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Loringaskogen är de prioriterade bevarandevärdena lövsumpskogen och naturtypen kalktuffkällor samt de arter som lever i den extremt kalkrika miljön.

Motivering: Området består av en naturskogsartad lövskog på kalkrik mark. Skogen har de speciella strukturer och substrat (t.ex. gamla träd, stående död ved, lågor, olikådrigt trädsikt) som utmärker naturskog och är starkt påverkad av framsipprande kalkhaltigt vatten. I den fuktiga delen av skogen finns ett källområde där kalktuffbildning sker, kalktuffkällor är en naturtyp som under 1900-talet blivit relativt ovanlig.

Prioriterade åtgärder: Försiktig röjning inom ett begränsat område kring vissa förekommande kärlväxter som är i behov av ökat ljusinsläpp och missgynnas av stark igenväxning.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Loringaskogen ligger ca 1 km söder om Skultorp i sydvästra delen av Skövde kommun. Det lilla skogsområdet ligger strax norr om det långsmala Natura 2000-området Loringahagen, de båda områdena skiljs åt av väg 2884. Området ligger även mellan den södra och norra delen av naturreservatet Loringaskogen. Loringaskogen ligger på platåberget Billingens östra sluttning nedanför kalkstenskleven. Hela Natura 2000-området är ett skogligt biotopskyddsområde utpekade av Skogsstyrelsen. Den västra delen där det finns en källa, utgörs av nyckelbiotop på kalhaltig jordart med rörligt markvatten och mycket död ved. Loringaskogen är ett grundvattenberoende Natura 2000-område. Det ligger även inom ett riksintresseområde för naturvården (Loringa) och i lövskogsinventeringen bedömdes skogen ha mycket högt naturvärde, klass 1.

Stora delar av skogen är asksumpskog medan mindre delar är sumpskog av al och björk. Marken är extremt kalkrik och i området finns det källor med kalktuff och en mycket artrik flora. Arter som tidigare noterats är bland annat skogsbingel, trolldruva, blåsippa, blåhallon, backskafting, kransrams, kåltistel, kärrfibbla, storrams, slankstarr, skogsstarr och vispstarr. Bland orkidéerna finns äldre uppgifter om förekomst av tvåblad, nästrot och skogsnycklar. Flera rödlistade svampar har påträffats, bl.a. flockig puderskivling (sårbar, VU) och doftrohdättning (nära hotad, NT). Andra svampar som noterats är grönnopping, stinkbrosking, gulfotshätta och fläckticka.

Bevarandemål

Området ska bestå av naturskogsartad skog, dominerad av lövskog samt intakta källor med kalktuffbildning.

Vad kan påverka negativt

Det finns åtgärder och aktiviteter som liksom brist på skötsel skulle kunna påverka områdets naturvärden negativt. Här nedanför beskrivs exempel på sådana åtgärder. Enligt Skogsvårdsstyrelsens beslut om biotopskydd får skogliga arbetsföretag som kan skada naturmiljön inte utföras inom området.

- Områdets naturvärden kan påverkas negativt av olika former av produktionsinriktat skogsbruk. Avverkningar och virkeshantering med tunga fordon, liksom markberedning och dikning, kan skada för naturtyperna viktiga markförhållanden, samt leda till förändrad hydrologi. Dessa åtgärder kan påverka både källområdena och skogsområdena negativt. Större uttag av träd leder även till att träden med dess strukturer och trädlevande arter försvinner vilket kan vara negativt för skogsnaturtyperna. För de lövdominerade skogsområdena kan ett ökat inslag av gran utgöra ett problem.

För ytterligare faktorer som kan påverka områdets naturvärden negativt, se respektive naturtyp och art.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken). Om en verksamhet/åtgärd påverkar ett Natura 2000-område så kan denna vara tillståndspliktig även om den utförs utanför Natura 2000-området.

Skydd:

- Området är, förutom Natura 2000-bestämmelserna, även skyddat som biotopskyddsområde, SK61-1997, äldre naturskogsartade skogar.
- Fridlysta arter finns i området.

Skötsel:

- Området bör lämnas till fri utveckling, med undantag för naturvårdande åtgärder. Eventuella diken som har avvattande effekt och som påverkar naturtyperna negativt bör läggas igen.

Se även under Skötsel för respektive naturtyp och art.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

7220 - Kalktuffkällor

Areal: 1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,06 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Natura 2000-områdets västra del finns fuktig till blöt mark med ett källområde som har pågående kalktuffbildning. Kalkavlagringar och inslag av rikkärrsarter förekommer punktvis i hela den fuktiga västra delen. Arealen för kalktuffkällorna är uppskattad och utbredningen på kartan ungefärlig. Bedömningen är gjord utifrån inventeringsuppgifter. Karakteristiska arter för naturtypen som under 1990-talet noterats i närområdet är bäckbräsma och gullpudra.

Generell beskrivning av naturtypen: Denna naturtyp utvecklas i kalkrika källmiljöer där vatten långsamt sipprar fram ur marken. Naturtypen utgörs generellt av källor med hårt, kalkrikt vatten och pågående tuffbildning. De kan finnas i både jordbruksmark, skogsmark, men även utgöra en del av större myrkomplex. Källorna är oftast små och domineras av mossor, framförallt tuffmossor inom släktet Palustriella. Trädskiktets krontäckning kan variera från helt öppet till helt slutet. Källmiljöerna har en speciell flora och fauna som varierar med mineralsammansättning och krontäckningsgrad. Arealen av kalktuffkällor har minskat drastiskt i landet under 1900-talet. Markavvattning och förändringar i grundvattenflödena men även täkt av kalktuffen ligger bakom förstörelsen.

Typiska arter: kärrknipprot, tätört, källtuffmossa, käppkrokmossa, kamtuffmossa, källmossa m.fl.

Naturtypen är känslig för igenväxning, förändrad hydrologi som t. ex. förändringar i anslutande grundvattenförekomster och förändrad hydrokemi, ökad näringstillförsel och störning av källmiljöernas tuffbildning samt fragmentering och minskade populationer av karakteristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen Kalktuffkällor (7220) ska vara minst 0,06hektar.

Källan ska ha ett ständigt framspringande källvatten och kalktuffbildning ska vara en pågående process. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska finnas och föryngras sig. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Källorna ska vara tydligt påverkade av kalk och baskatjoner. Källornas hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattnande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Källornas hydrokemi ska inte vara starkt påverkad av mänskliga ingrepp och/eller övergödning. Typiska arter av mossor och kärlväxter ska förekomma allmänt - rikligt.

Negativ påverkan

Följande är exempel på sådant som kan påverka naturtypen negativt:

- Intensivt bete med tillhörande tramp kan skada källorna och källkärren samt den tuffbildning som pågår.
- Igenväxning kan vara ett problem i anslutning till kalktuffkällor som tidigare betats eller hävdats.
- Ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetationen. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan påverka naturtypen. Effekterna kan vara uttorkning ökad igenväxning och erosion.

- Den mycket blöta miljön är extra känslig för markskador orsakade av t.ex. skogsmaskiner och dylikt.
- Spridning av till exempel aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i naturtypens närhet kan också skada naturtypen genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.
- Ökad våtdeposition av kväve gör att vegetationssammansättningen i bottenkiktet förändras och andelen gräs, buskar och träd ökar.

Bevarandeåtgärder

- Källområdet bör vid behov hävdas genom röjning. Källan med förutsättningar för bildning av kalktuff bör hållas fri från igenväxningsvegetation. Källan ska ha ett naturligt flöde.
- Källområdet bör inventeras för att klargöra bevarandetillståndet och förekomst av typiska arter.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara icke gynnsamt.

Uppgifter från senare tid om förekomst av typiska arter och bevarandetillstånd saknas.

9050 - Näringsrik granskog

Areal: 1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen har inte påträffats vid inventeringar. Länsstyrelsen kommer föreslå att naturtypen 9050 tas bort/rapporteras bort från området då nästa tillfälle för uppdatering av Natura 2000-områdena ges.

Bevarandemål

Negativ påverkan

.

Bevarandeåtgärder

Bevarandetillstånd

9080 - Lövsumpskog

Areal: 2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 3,9 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen utgör huvuddelen av Natura 2000-området. Ask är det dominerande trädslaget men även klibbal, björk och gråal förekommer. I fältskiktet växer bland annat skogsbingel, trolldruva, kransrams, storrams, skogsstarr och vispstarr. Karakteristiska arter för naturtypen är: ask, klibb- och gråal. Äldre uppgifter om förekomst av typiska arter finns från mitten av 1990-talet då följande arter noterades: bäckbräsma, gullpudra, skärmstarr och springkorn.

Generell beskrivning av naturtypen: Naturtypen beskrivs generellt som fuktig till blöt lövskog med en täckningsgrad på 50 - 100 %, varav lövträd som ask och triviallöv utgör minst 50 % av grundytan. Videarter kan förekomma både i träd- och buskskiktet. Gran är ett vanligt inslag i naturtypen. Naturtypen förekommer på frisk - fuktig mark påverkad av högt grundvattnen.

Översvämningar är vanligt. Sumpskog förekommer både på mineraljord och på torvmarker. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Träden står ofta på socklar. Skogen kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Vanligtvis formas skogen av naturliga störningar, men ibland, i brist på naturliga störningar, krävs aktiva insatser för att upprätthålla naturtypens strukturer och funktioner. Skogen kan under perioder befinna sig i yngre successionsstadier. Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Typiska arter är missne, bäckbräsma, klotstarr, skärmstarr, springkorn, piskbaronmossa, mörk husmossa, dunmossa, stjärtnes, mindre hackspett, entita m.fl.

Naturtypen är känslig för faktorer som stör den skogliga kontinuiteten och den naturliga dynamiken. Den är också känslig för förändringar i hydrologin som t.ex. förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och minskade populationer av karakteristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen Lövsumpskog (9080) ska vara minst 3,9 ha.

Skogen ska formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer t.ex. åldrande, avdöende och omkullfallna träd och luckbildning liksom periodvisa omvälvande störningar t.ex. översvämningar, insektsangrepp eller stormfällning ska prägla skogen i området. Till följd av naturliga störningar kan eventuellt yngre successionsstadier förekomma under perioder. Näringsstatusen ska vara naturlig och hydrologin ostörd. Varken avvattning eller tillrinnande diken som har en negativ påverkan på sumpskogen ska finnas. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av följande trädarter: ask och klibbal, allmänt-rikligt förekommande; gråal och björk, tämligen allmänt förekommande. Gran, buskar och sly/ungräd ska inte tillåtas ta överhanden eller skada biologiskt gamla och värdefulla träd i området. För naturtypen främmande och/eller invasiva arter ska inte finnas. Följande strukturer/substrat ska förekomma: träd med sockelbildning, gamla träd, träd med grov bark med skador och håligheter, levande träd med döda träddeklar, liggande död ved och högstubbar samt stående döda eller döende träd. Strukturer som källor, vattendrag och vissa jordarter ska förekomma. Typiska arter av kärlväxter och mossor ska finnas tämligen allmänt.

Negativ påverkan

Följande är exempel på sådant som kan påverka naturtypen negativt:

Lokala hot;

- Störd hydrologi genom t. ex. dikning är särskilt allvarlig då naturtypen i hög grad får sin karaktär av det mer eller mindre permanent höga vattenståndet.
- Större markskador kan förutom rena mekaniska skador även medföra att hydrologin påverkas med följd att naturmiljön ändras.
- Avverkning, röjning, gallring, bortförsel av död ved utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttages. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i beståndet av intresse.
- Brist på dynamik. Flera av arterna har mycket specifika krav på sin växtmiljö (habitat) och förekommer ofta i bara några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller bland annat klimat- och väderfenomen och utbrott av vissa skadeorganismer. Älg och annat vilt kan förhindra förnyring av lövträden.
- Produktionshöjande åtgärder, exempelvis gödsling, markberedning, plantering och användandet av främmande trädslag.
- Invasion av gran och främmande trädslag.

Allmänna hot;

- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.
- Angrepp av invasiva trädsjukdomar och/eller skadeinsekter.

Bevarandeåtgärder

- Naturtypen bör utvecklas fritt med undantag av vissa naturvårdande skötselåtgärder. Försiktig röjning bör vid behov göras inom ett begränsat område kring vissa kärlväxter som gynnas av ökat ljusinsläpp och missgynnas av stark igenväxning. Även undanhållande av gran kan behövas för att den inte ska ta överhanden.
- Inventering av typiska arter och bedömning av bevarandetillståndet bör göras. Eventuellt kan någon naturvårdande skötselinsats behövas för att förbättra bevarandetillståndet.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara icke gynnsamt (inventering 2012).

Dokumentation

Artdatabanken, SLU. Rödlistan 2015, sammanställning av arters status (utdöenderisk) i Sverige.

ArtDatabanken SLU. Artportalen. www.artportalen.se. Uttag 2018-03

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1991: Våtmarker i Skaraborgs län. Del 2. Medd. 2/91.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Skövde kommun. 1991. Lövskogar i Skövde kommun.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledning. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Natura-2000/.

Skogsvårdsstyrelsen, Västra Götaland. 1997. Beslut 1997-03-11, Biotopskydd på fastigheten Loringa 15:1 i Skövde kommun.

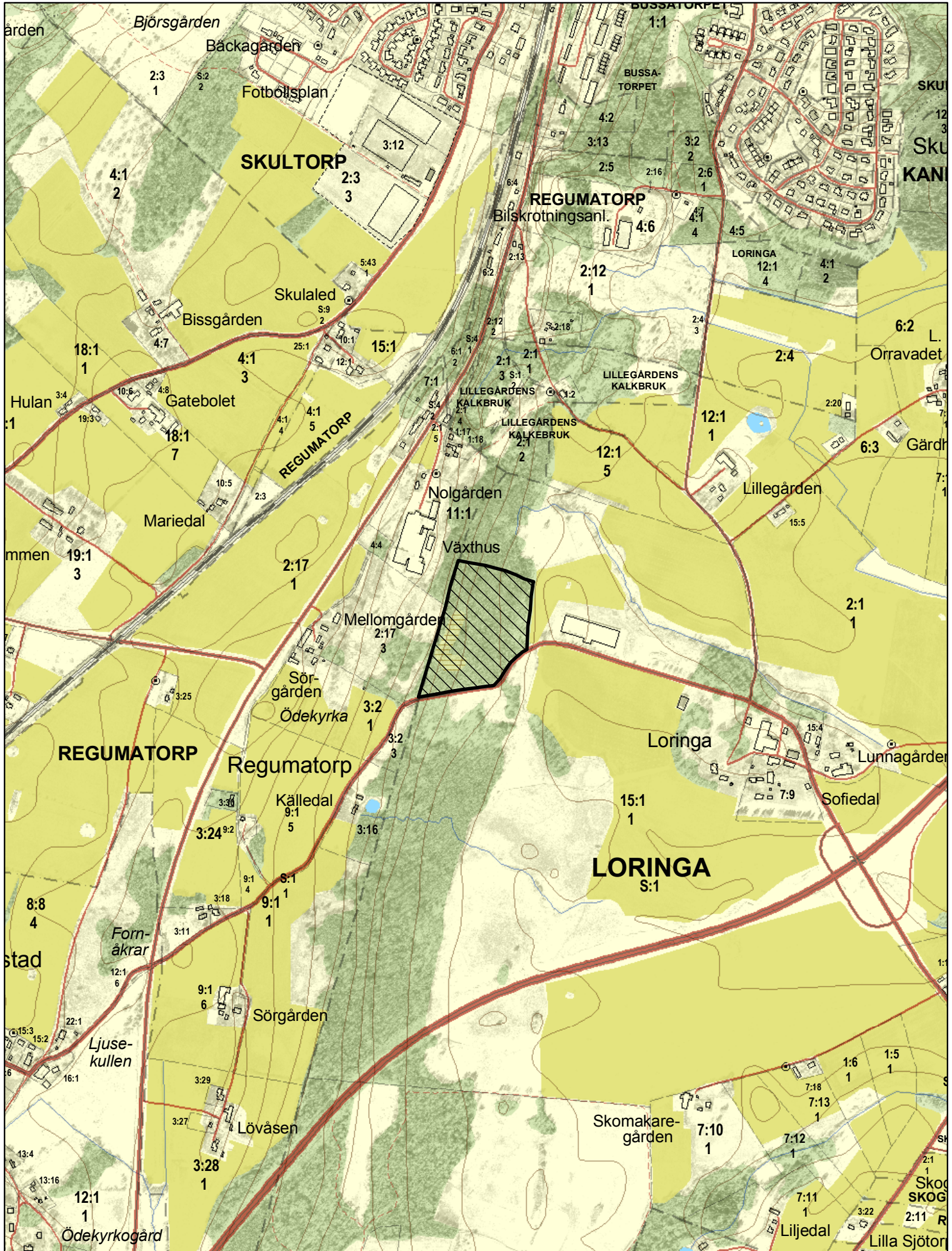
Skogsvårdsstyrelsen. 1993. Nyckelbiotopsinventering. Nyckelbiotop N 2243-1993.

Skövde kommun. 1998. Naturvårdsplan Skövde kommun, Västra Götalands län

Bilagor

Kartor:

1. Natura 2000-områdets avgränsning, beslutskarta.
2. Naturtypskarta

0 125 250 500 Meters

Natura 2000-naturtypskarta, Loringaskogen SE0540200, Skövde kommun

- 7220 - Kalktuffkällor
- 9080 - Lövsumpskog
- Natura 2000 Habitatdirektivet

Platsen för kalktuffkällorna är ungefärlig.

Skala (i A4): 1:2 000

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

